Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي ځواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتۍ انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پيښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالی

د " بهير" د يارانو په نوم چې زه يې کيسې ليکنې ته هڅولې يم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامريي ځواک کې

نه يوازې زموږ په هيواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهيسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تيريدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکميت واګې سستې شوې او ځای يې نثر ونيوه.د پښتو ادب په نړۍ کې لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چليږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بيا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو ليکوالو په څير لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستيو وختونو کې يې سمدلاسه د شعر له نيلي نه د نثر ميدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پايلې يې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کيسو په فورم کې غوړيدلې دي. دا چې عابد ولې د لنډې کيسې لورى نيولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکيسې د اوريدنې او ويينې سره مينه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تيرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په ديرو او حجرو کې راټوليدل او کرۍ شپه به د کيسو په اوريدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتيا او مصروفيتونه زيات شول نو د اوږدو کيسو د اوريدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پيړۍ کې د اوږدوکيسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کيسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کيسه د شلمې پيړۍ په پيل کې لومړی د انګريزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بيا پښتو ته راغله. د ځينو تاريخ ليکونکو په وينا په پښتو ادب کې د لنډې کيسې لومړنی ليکوال راحت زاخيلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه يې لنډه کيسه ليکلې ده. د شلمې پيړۍ په وروستيو کې لنډه کيسه يو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په يون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه يې د (نامريي ځواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړانديز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته وليکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وويل: تغير او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې ليکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه يو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زياتې کيسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډيرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډايه زړه يو ځل بيا د هغه د کيسو په لوستلو پيل وکړ .

د عابد کيسې د موضوع له پلوه ډيرې ښې په زړه پورې او رياليستيکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژونديو واقيعتونو يو ښکلی انځور دی. کرکټرونه يې هم د لنډې کيسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځايه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوی، ژبه او نثر يې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وايي: لنډه کيسه بايد په يوه ناسته کې وويل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپيرۍ او ديو) ترعنوان لاندې چې څه ليکل شوي، کيدای شي چې ادبي ټوټه يې وبولو، نه لنډه کيسه. همدا رنګه زماله نظره په ځينو کيسوکې يو څه فني نيمګړتياوې هم شته. د بيلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کيسه کې پيل له پای سره په مستقيمه ليکه تړل شوی، غوټه يې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه يې سسپنس (تلوسه) هم کمزوري او کيسې يوه ژورناليستيکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځينو کيسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بيلګې په توګه : د (ميا صاحب) په کيسه کې د ميا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوښي کې د هغه لوښي رنګ غوره کوي، نو بيا د دوه ګوتو د ليک په تهديددومره ژر ځان بايلي چې دوه مياشتې له کاره پاتې کيږي. که په دې برخه کې کيسه لږه نوره هم غځيدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې ميا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کيسې به يو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. يوازې خپل نظر مې څرګندکړ، کيدای شي ځنې لوستونکي يې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کيسې په ډګر کې لومړني ګامونه ايښي خو ګامونه يې پاخه او درانه دي. اميد لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقيقت سره د خيال په مټو د لنډې کيسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کيسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وايم او هيله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کيسو خوندواخلئ

ديپلوم انجنير ستانه مير زهير

پيښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميا صاحب

ځان يې په ميا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لارېي ډريورانو او کلينډرانو يې نه يوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرايه به يې هم ځنې نه اخيسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به يې آواز کاوه چې: " بچ شه بچيه! ميا صاحب ته لاره ورکړه“

زموږ د نورو ډيرو کليوالو په څير يې د رخت د قاچاق کار کاوه.

يوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورينو لاره ډيره سخته کړې وه او که په چا به يې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به يې ترې واخيسته او د ضبط په کوټه کې به يې ترې واچوله. تير مازيګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شيبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او يو پر بل پسې د روانيدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې ميله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوريدل. ډريور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدينو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدينو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په څادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډريور چې رنګ يې الوتی و، له ځايه هم نه ښوريده. مجاهدينو زموږ په موټر ډزې پيل کړې او يوه سترګه يې ورته ناکاره کړه. بيا هم زموږ ډريور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدينو زموږ په لور پياده حرکت راوکړ. يو څه اندازه چې رالنډ شول، نو ميا صاحب خپل خيرن څادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودريد. مجاهدين دومره رالنډ شول چې د پښو کشارې يې هم اوريدل کيدو، نو ميا صاحب د پيش امام په څير په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز يې وويل:

"سترې مه شئ مجاهدينو ورونو، سترې مه شئ".

او بيا يې هغه څادر چې لږه شيبه له مخه يې ترې د جانماز کار اخيستی و، ځولۍ کړ او غاړې ته يې واچاوه او و يې ويل:

واچوئ مجاهدينو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګيږي او داچنده يې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ويرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پيسې ټولې شوې. ميا صا حب له څادر سره پيسې مجاهدينو ته ورکړې يوه وويل: مشره! دا څادر دې ترې واخله. مګر ميا صاحب ورته وويل: نه بچيه! څادر هم درسره يوسئ، چيرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندي له برکته زموږ پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان ګرځوني ته چې ورسيدو، ومو ليدل چې مجاهدينو يو عسکري موټر سوځولی و او څلور تنه عسکر يې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسيدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زموږ د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه يې وکړه. ميا صاحب چې په مخکې سيټ کې ناست و، سر ور وايست او ويې ويل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر" .

عسکرو په يوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور يې حرکت وکړ او موږ په خپله مخه روان شو. تياره په خوريدو وه، کابو ماخوستن و چې ګردي غوث ته نيږدې شوي وو. دا ځل ميا صاحب له سر نه خولۍ را واخيسته او داسې يې وويل:

"د ظالم بچو! له مرګ نه خدای وساتلو. واچوئ د ګردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. ميا صاحب له خولۍ نه څه پيسې په موټې کې نچوړې کړې او څه يې په خولۍ کې پريښودې او پر سر يې کړه.

په دې وخت کې ډريور موټر د ګردي غوث په تم ځای ودراوه. ميا صاحب له شيشې نه موټۍ بهر کړ او ډريور ته يې وويل: استازه! حرکت وکړه، پيسې مې ورکړې. خو په حقيقت کې د ګردي غوث منجاور د مياصاحب په موټې په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که ميا صاحب موټۍ سستولو. په څه شواخون څه پيسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پيسې ميا صاحب د واسکټ په جيب کې تخته کړې.

زه له مياصاحب سره په نيږدې سيټ کې ناست وم، يوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د مياصاحب وار ونه شو، له جيب نه يې يو، يو نوټ را ايسته او په ورانه به يې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: ميا صاحب که خدای مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتی وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودريدې، اودس دې چيرته تازه کړی و؟

ميا صاحب وويل: د ظالم بچيه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ويلي او هغه څادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تير ماخوستن خپل کلي ته ورسيدو .

څو ورځې ميا صاحب کار ته لاړ نه شو، يوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: ميا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ ميا صاحب وويل: " بچيه لارې خرابې دي، لارې .

مياصاحب زموږ په ګاونډ کې اوسيده، يوه ورځ چې څنګه خپل کور ته ننوتم، ميا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې ليده چې ماشوم بچی يې په ترخ کې نيولی او يوه د خط لفافه يې په لاس کې ده، ويې ويل: " ته وګوره بچيه! چې دا خط چا راليږلی دی، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدینو د جبهې له خوا. میا صاحب تندي ته تېس ورکړ او ویې ویل: " دا څه وایې دا! نور یې څه لیکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پیل وکړ.

"میا صاحب ستا په ښکاره شیطانت حکومتي قوې زموږ پر مجاهدینو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدین شهیدان شوي او هم یې له موږڅخه درنې وسلې نیولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته یې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

میا صاحب چې د خط متن واوریده، یو ځل بیا یې تندي ته تېس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته یې مخ راواړوه او ویې ویل: " بچیه، د لوږې به مړه شئ، زه پوهیدم دا ظالمان ما ژوندی نه پریږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې یوه ورځ نه یوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

میا صاحب په ژړا او فریاد سرو، په دواړو لاسونو یې قوده قوده ږیره له مخه شلوله او په سرو سترگو یې د خپل کورمخه ونیوله. تقریباًً دوه میاشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ویره ویره گرځیده، نیږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمیر ملامته کولم، یوه ورځ مې ورته وویل: میا صاحب، ځه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما لیکلی و.

1988/ 02/ 03

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو يې څه پرده. که رښتيا راباندې وايې، سږ کال خو مې تر پنځه ويشتمې روژې پورې د تراويح يو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږويشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل يې چې په کور کې سره په ګډه ختم شريف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړی شوې وه، تقريباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ږيرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم يې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چايو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څويم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وويل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شميره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بيا مې تر اوسه د دوستانو په ديرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړي دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقيقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نيت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خوږو په قوتيو نظر پريوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کيدای شي د ختم اجنډا تغيير موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له يوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وويل:

"قاري صاحب چيرته د درې شپو ختم نيولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نيمايي اوښتې وه، چې ختم شريف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقيقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ويلې او د ختم ګډون کوونکيو به دآمين په مزو ترلې. هر چا د خوږو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بيا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پيسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډيره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونيوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نيولی و. په دوه شپو کې يې شپږ ويشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ويشتم روژه ماتپې څنګه وشو، لږه شيبه به لا تيره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنژدې اولړې سيمونه اوريدل کيدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دريو شپوختم نيولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چليدلې دغه وخت قاري صيب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته يې وويل :

ورونو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خير سره په ګينټه نيمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ځوان چې دكلاشنكوف شپيلۍ يې په سپينه ټوټه پاكوله وويل:

))قاري صيب اوريدلي ې دي چې داخترپه شپه خو څوك تراويح نه كوي .((

قاري صيب وويل:

((اختر چيرته دی دخدای بنده، سبا خوديرشمه روژه پوره كيږي)). بل ځوان چې دكټ په لنگه ناست واو دسگريټ نه يې اوږده اوږده لوگي ايستل وويل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر دركړي، پريږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.
قاري صيب چې دكورنۍ مشر وليده چې حجرې ته راننوت ويې ويل:
))حاجي صاحب داځوانان نه پوهيږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته كوي. سبا حقه روژه ده . راځۍ چې بسم الله كړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به يې خدای (ج) دركړي.((
قاري صاحب به لا نورهم څه ويل خود كور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته يې په فريادونو پيل وكړ. چابه ويلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپليو غوښتنه كوله او چابه دجرابو او بنيانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسليم شو. دلوټونو بنډل يې له جيب نه راوايست. دقاري صاحب په اوږو يې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ يې ورته په گوتو كې كيښودې او ورته يې وويل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد كوي. اختر يې جوړكړو. په دعا كې به مو انشاالله نه هيروې .

قاري صاحب بې له دې چې پيسو ته وگوري، په جيب كې يې ننه ايستــې او په تريــو تــندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په كشــرزوی غــږ وكــړچــې دماشومانوداختربندوبست وكړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان وروساوه. ځان راته قاري صاحب ته په مباركۍ وركولو پوره وړی ښكاريدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو كې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس كيښوده او په خوشالۍ مې ورته وويل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووايي چې ستادې مبارك شي، وويل:

))ظالمانو بې وخته اختر كړ((.

1999/ 01/ 21

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وي. په زړه کې کرو او ربیو که څوك وطندار راپیښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چیرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بیا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تیره بیا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سیزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تیره شپه تر ناوخته په دیره کې ناست وم او سازیان مې چې خامه خوله هلكان دي، هم له ځانه سره ایسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خدای څوك راپیښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سرای کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو وارې طبله چي او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ایسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سرای را ننوتل او داسې یې وویل:

_استاذه، دا ستا په خوا کې دیره ولې بنده ده ؟

_هغوی خو چیرته پروګرام ته تللي دي.

_دا خو ښه نه دې شوي، موږ ورپسې له کوم ځایه راغلو او دوی نه شته. دا به څنګه شي، هلته په حجره کې یاران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

_ولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي یاستئ هغوی ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دی. زه حاضر یم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دی ؟

_هو، د واده پروګرام دی، خو واده نن شپه نه دی. څو کسه یاران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دی.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د میدان اسره مې هم په زړه کې وغوړیده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شیبه کې د پروګرام ځای ته ورسیدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې یې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخیستې وه، زموږ په لیدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږیره یو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کیناست. په سُر او لی نه پوهیده، خو ټوله شپه یې د زړه براس وایسته. زما نظر د یارانو په جیبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځیدل چې یو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو یارانو پوخ قسم خوړلی وچې سره پیسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ویلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نوټ کړې سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نیمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره يې رخصت کړو او د ديرې مخه مو ونيوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پوليسو غږ وکړ:

ـدې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

ـله دې نږدې کوڅې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

ـپروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرمېږې چې په دې سپينه ږيره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړي دي .

ـڅه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

ـغلی شه! د مجبور بچيه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تاڼې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

ـڅه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخير د يوې کلمې ورونه ياستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

ـغلی شه! د مسلمان بچيه، ته مسلماني پيژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رڼه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅيږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډېر وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅيږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نيسي.

ـډېر دليلونه مه وايه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنکه په ځای نه ودريږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ويلي دي. پټيبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

ـولټوئ صاحبه، چرسي نه يم، خو لږ شان بې خوبه شوی يم.

پټيبند ورته وويل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه لوټونه ورسره دي.

ـصرف دوه لوټونه نورې پيسې يې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به يې نه وي سمبال کړې؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــنورې پیسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ــزه خو په ځای وایم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك کړی و خو اوس په يقين بدل شو، په تاسې باندې د فحاشئ پرچه کټ کوم چې درې څلور میاشتې په جیل کې تیرې کړئ، ایله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ــد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې راباندې مه جوړوه. موږ غریب خلك یوو، له مزدورئ پسې راوتي یوو.

ــزه به تاسې ته دا مزدوري وښیم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پیسې مو څه کړې؟ شابه وښایه که نه تانې ته نږدې شوي یوواو چې یو ځل مې تانې ته حواله کړئ، بیا نو زما له لاسه هیڅ نه کیږي، سیوا له دې نه چې پرچه دربانديې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بیا تاسې په تانه کې نه شي خلاصولی.

ــد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ــپه سمه خبره تاسې پوهیږئ؟

-سمه خبره نو څنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نیولي وي، نو دا درواخلئ او موږ پریږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ــپټیبنده، سړی خو لارې ته راغی. څنګه دې خوښه ده، که تانې ته يې حواله کوو، نو د خدای مسکینان دي، ډیر به په عذاب شي.

یره اولدار صاحب، زه خووایم چې دا لوټونه به ترینه په دې خاطر واخلو چې بیا به دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پیښور، لالې باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضـــــرورت

شپه په پخیدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دریغه ټکاري سره بیدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوک یې؟

-یار، زه یم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترې مشي مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسویلي مې ایستل؛ ورته ومې ویل:

سرمست خان، خدای دې خیر کړي، څنګه دې په دې ناوخته پیښه راوکړه؟

-یار، حال د ویلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی یم، که نه په دې نیمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بیا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بیماره ده، دومره پیسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکټر وایي چې کیس سنګین دی او اپریشن ته ضرورت دی، که ته یو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وایې؟ خدای دې خیر پیښ کړي.

-خیر به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پیسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پیسې نه شته، دا سل یو نیم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کیږي، نو واخله له تا قربان دي.

-یار په سل یو نیم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډیره مینه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځایه پیسې راوړم.

-یار، کوروداني نه دې راواخله.

-زما له کوروداني سره دومره پیسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته یقین وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پیسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندینۍ شونډه په غاښونو کې ونیوله، سر یې وخنډه، د لاسونو حلقه یې تر سټ تیره کړه او څو شیبې یې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ یې وګراوه او ناڅاپه یې زما د بغل جیب ته لاس تیر کړ. خدای کول چې زما په بغل جیب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شۍ به یې رانه پیسې ایستلې وې، ورته مې وویل:

-سرمست خان، ستا یقین نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جیبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه یې څه بوده نه کیږي، نو په تلو تلو کې یې وویل:

"یار زه څومره په امید راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خیر کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پیدا نه شي او چا ته ونه دریږې.

ما به نور څه ویلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځیدم،یو لړ اندیښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. یو دوست مې سترګو ته نیغ ودریده، چې تیر کال یې میرمن د اولاد د زیږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پیسې ورورم، خو دې خبرې به پښیمانه کړم، چې د پیښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چیرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نیسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ډیرې خرییلو لپاره د نایي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کیناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شیبه تیره نه وه چې سرمست خان د نایي په دوکان راننوتو. سترګې یې سرې وې او سترغلي یې پړسیدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بیمار څنګه دی؟

سرمست په بریتو کې موسکی غوندې شو، خوله یې زما غوږ ته رانږدې کړه او ویې ویل: "یار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدې وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کوروداني کالي (سره زر) ګاڼه کړل، هغه هم لاړې، د حریفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له یوه نه په دستخوشۍ کې واخیستو. بیمار میمار نه و، هسې یو ګپ و. یار، دا اسره هم ډیر بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمیر دی

د هجرت په اوم کال چې پیښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څير مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. میاشت نیمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولي وو. خو د پیښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډېره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرایه ونیوه. په کومه محله کې چې زه اوسیدم، له هغې محلې نه یو کس چې ابرارخان نومیده، ځان یې د محلې د نماینده په توګه کاندید کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا یعنې په دوهمه کوڅه کې اوسیده او تر هغې چې انتخابات را رسیدل، نو په دیره کې یې ښه ګڼه ګوڼه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټي کې له ځینو ځوانانو سره سلام کلام پیدا شوی و. ځینو خو به راباندې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کینه، دمه شه، زوروره چیرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پیدا شوه. یو مازیګرله همدې یارانو سره یو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپین ږیري او ځوانان د چایو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. یو نیم به راوکتل او سم له واره به یې وویل چې ((میلمه ستړی مه شې، په خیر راغلی)) یوه مشروټ غونډې سړي په یوه ځوان غږ وکړ ((میلمه ته چاې واچوئ)) یو ځوان د بسکټو د قاب سره د شیدو پیاله راته مخې ته کیښوده. یو ګوټ نیم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ یې په خبرو پیل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام علیکم، د هر څه له مخه درته یو ځل بیا په خیر راغلی وایم. ورونو تاسو پوهیږئ، چې زموږ محله یو چیرمین ته ضرورت لري او دې یو سیټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چیرمین و، تاسو ولیدو چې د کرپشن په کیس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پیژنئ او زما حریفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډېرې غټې سامۍ ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه یقین لرم چې تاسو به ما حتماً کامیابوئ او دا کامیابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا میدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنیادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کینټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپایۍ لپاره لګوم

ابرارخان ته یو زلمي د اوبو ګیلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه یو غړپ وکړ. په دې وخت کې یو کس ودرید او ویې ویل :

((ابرارخان! که په خپلو بنیادي چلنجونو کې دې دا هم زیات کړې چې دا بازار ګوټی د مهاجرو نه سپاه شي، تاسو ته مالومه ده چې هر دویم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته یوازې د پیو خرخول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګیږي، که په دې مسئله هم اظهار خیال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائید کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم یوه بنیادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وویل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې وړوکي بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټریول ایجنسیو کې دوی شریك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودریدلي دي او دلته په پیښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځایونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به یې حتمي ورکوم او یا به پرې د کورونو او دوکانونو کرایه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان یې په چکچکو ونمانځه. ماته یې زیاتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به یې د مهاجرو په باره کې څه، څه ویلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې یې خلکو ډیرعزت کاوه، ځینو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پیپسي بوتل خلاصاوه .

یوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله یو او کله بل د چایو مازیګری نیولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګیدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماینده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکیو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو امیل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو یې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاریده .

په دریمه هفته ابرارخان د نماینده په حیث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځینې مسئلې به داسې هم وې چې تانې او کچرۍ (ماموریت او محکمې)، ته به هم په کې لاړې. او چې هلته به یې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به یې پوره لس زره روپې اخیستې، چا ته چې به یې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور یې کړي. د مهاجرو سره یې هم اړیکې پیدا شوې وې. چاته به یې په تانو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به یې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به یې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډیرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به یې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پیدا کړې. په محله کې یې د پیښوریانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخیسته او له واره سره یې په کې د اته کواټرو نقشه پلې کړه. په درې څلور میاشتو کې یې کورونه جوړ کړل او مهاجرو په کرایه ونیول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رویه کې ډیر زیات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به یې هیڅ بده خبره نه کوله. یوه ورځ ورته یو مهاجر دوکاندار چې د پیپسي له برکته یې ورسره ګپ شپ پیدا شوی و وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران یې، خو سخته ګیله مې در څخه پیدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډېر سخت بدرد د مهاجرو پسې ویل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړی وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهیږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سیاست دی او سیاست د سیکې په څېر دوه مخه نه، بلا مخونه لرې او هر مخ یې بیل،بیل رنګونه لرې. دا شپږ اوه میاشتې کیږي چې زه چیرمین شوی یم، ته ووایه چې د کوم یو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که یوه نیمه د خولې ټوکه مې له تا سره او یا له هاغه بل مهاجر سره کړې وې، هغه بیله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وې، انشاء الله اجرا کیږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ ځومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخیستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ایسیده، خو ټولنیزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پیدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهیده چې زما ښه نه راځې او کله نا کله به یې زما د زوریدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر یونیم کال پورې په دې محله کې اوسیدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پیښور ښار په یوې بلې علاقې کې مې کور په کرایه ونیوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له یاده وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرین وطن ته په ستنیدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چیرمین و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان ولیده چې د خپلو کواټرو مخې ته یې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وویل او که ما ورته هر ځومره د ضروري کار دلرلو ویل، نه یې منله. په کټ کې یې کینولم او په خبرو یې پیل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخیستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته ځومره سهولتونه دي، بجلي، ګیس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګیدلي دي. او تقریباً اوس خو ټول کورونه فلش سیستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نیکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وایو چې دا سرحد به له مینځه ورئ او په اټک کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د یوې مخې په منډه یاستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت یوه پاکستاني ته حاصل دی، یو مهاجر ته هم حاصل دی. بیا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان یاست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تیر کړ، نو اوه کواټرو ته یې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر یې لیکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: ” کرايه کيلی خالي هی “ په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختياره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمير دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه يي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي ځواك د "باز"

زموږ په فولکلوریک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوریکو کیسو کې ضرور واکمن یا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کیسې پر څمکه یوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتیا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سرې پاچايي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کیسې پر ځمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچايي تر پوړیو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه یې دا لومړنۍ کیسه ییزه ناسته په ښه شګون نیسم، پښتون غزل بول شاعر او کیسه لیکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې یو دروند اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې یو شاعر او لیکوال دی او په دریم ګام کې په ټوله مانا یو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کیسه ییزه ټولګه په غور سره ولولو او بیا یې د شخصیت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتیاوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د لیکلو پر مهال یو دروند پښتون دی او د پښتانه سپېڅلتیا او دروند واله یې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکترونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کیسه لیکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکیو څخه یو تورن کړي او د دار تر کړۍ یې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور یو داسې هنرمند دی چې ښکلا زیږوي، ښکلا ستايي او ښکلا په ګوته کوي. د یوه شاعر او د یوه لیکوال په شان د حساس او دردېدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی یې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې یو بې پرې انسان دی چې هر څه یې په یوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره یې انساني چلند کړی دی او یوه رښتني پایله یې ترې اخیستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کیسو درسره وغږېږم:

په دغو کیسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکیو ټولنیزو ستونزو انګیرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او یا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کیسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پیلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره یې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نیولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانیزي، کومه چې یې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنېټ د زماني یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه یې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنیټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنېټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنېټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا یې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندي په اند کې هم اوسي. که څوک راڅخه خپه نه شي نو موږ تل د ځارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل یې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه يي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پیل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پیل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات یې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زیانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لړو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه یې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پیل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم یې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک یې غوټه پرانیزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه رښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اورېدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شېخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د وړې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي ځواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښايي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړې دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغېز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړې ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړې، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوې وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښايي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوي دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښايي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند ځخه نه غږېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړي او سرلاري لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پیيل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه دریځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال ځخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پیژنم چې له دغه ناسم حکم ځخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې سترې او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې مځکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکې وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۰۰۲/ ۲٤/۰۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

يره دا زلميتوب هم يوه ليونۍ دوره وي. كه رښتيا درته ووايم د فلم له ليدو سره مې د جنون تر حده مينه وه. په اونۍ کې به دوه درې ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټيدم او ځان به مې نيغ سينماته رساوه، مگر دومره په ويره لکه ځوک چې په يوه لوی جرم پسې روان وي .

يوه ورځ له يوه ملگري سره يو ځای له ښوونځي څخه وتښتيدم او نيغه مو د سينما لاره ونيوله. په هغه سرك چې سينما ته غځيدلی و، په ويره ويره بيل بيل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی ځوك خپلوان دې هم موږو نهويني. د سينما ودانۍ ته چې ورسيدو، تقريباً فلم پيل کيدو ته لا يو ساعت پاتې و چې ملگري راته وويل:

"خوښه دې نه ده چې د سينما تر شا له پيتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار گرده مې پيدا کړې ده، يو سگرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو گناهگارانو سيل هم وکړو. د ملگري خبره مې خوښه شوه، د سينما شاته کښيناستو، ملگري مې په سگرټ تشولو پيل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نيږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ ليرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنگه يې پر موږ سترگې ولگيدې، نو له ټکه يې پوښتنه وکړه:

_اوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په ميده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وويل:

_سينما ته راغلی يم.

_غلی شه! سينما ته راغلی يم، دا زيړې سترگې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبيانو په سترگو کې والله کې ټکی حيا وي. د کمبخت بچيه، ته خو دې هغه پلار ته وگوره، والله چې په لمنه يې مونځ کيږي او تا بد بخته ته وگوره چې په څومره سپين سترگۍ سره وايې چې سينما ته راغلی يم. ته وار وکړه چې يو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بيا دې د ځان سيل کوه، د ظالم بچيه له کور نه د مکتب په نوم راځې او بيا په سينماگانو گرځې.

_عبدل ماما نن يې زموږ د مکتب ټول شاگردان د زيتونو فابريکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سينما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چيرته په مياشت نيمه کې يو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چريږه د اوقي بچيه، ته لا دليلونه وايې بس درته مې وويل چې يو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بيا د ځان سيال کوه، چې زه دې يو وارې پلارخنځير ته ووايم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــبس درته مې وويل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبيګا ته دې د ځان سيال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه يې حرکت وکړاو په روانه روانه کې يې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ويرې د وهمونو لړې راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ــستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما يو څه ټکنی غوندې شو، مخ يې راواړوه او راته يې کړه:

ــزما به له چا سره څه کار وي، منډه يې ته به ځم، ستاپې له ما پورې څه؟

ــمنډه يې ته چې سړی ځې، نو په باچاهي سرك ځې، ستا غوندې ګوډپيرونه ورپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سينما له تګ نه ووايه، پروا نه کوي، زه به هم د زيور مور ته ووايم چې ماما ټوله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واورېدې، په تندې کې يې د ګونځو لارې وغځېدې، سترګې يې تنګې شوې، هيڅ يې ونه ويل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د ليدو په خوند تيره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له ياده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسيدم، نو د کور په لويو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زيور) يې په ترخ کې نيولی و، نو هر څه راته مخې ته ودريدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څيرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته وويل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سينما له تګ نه و نه وايې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، يوه رندانه موسکا يې وکړه، ناڅاپه يې لاس راوغځوه او راته يې وويل:

ته راکړه دا د پير صاحب قول چې ته به هم د زيور مور ته څه نه وايې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د يو بل لاسونه مو ښه کښيمنډلي وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پېښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدايزده چې زرك له كومه ځايه زموږ كلي ته كډه راوړې وه، خو زموږ كلى يې د پلار نيكه وطن باله. په مرې ژوندي کې به تر هر چا د مخه نيغ نيغ كيده. د نورو ملگرو په پرتله يې له ماسره ډيره جوړه وه. شايد علت يې داو چې له ماسره يې كله هم جنگ نه و راغلی. كه نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات كړی. او له همدې امله يې په سر كې خنډونه جوړ شوي وو. په سر يې ويښته كم او د پرهرونوخاپونه زيات معلوميدل. او له دې وجې به يې تل يوه خيرنه خولۍ په سروله

د بيسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولگي څنگه رارسيدلی و. له هغې ورځې راهيسې چې زموږ په ښوونځي کې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټكولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون كې راغی، همغه خيرنه خولۍ يې په سر او چپلكې يې په پښو كړې وې، چې د ښوونځي د هلكانو د ريشخند له وجې له ښوونځي نه په تيښته مجبور شوی و. كله چې د خلقيانو حكومت په درز خرپ كې راغی، نو د " هورا " په نارو به يې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له بركته يې د ښوونځي د مدير صاحب پام ځانته را اړولی و .

داسې وخت هم راغی چې څو كاله مې د زرك سره هيڅ ونه ليدی شول . زه هم د منځني ښوونځي نه ليسې ته تللی وم. يوه ورځ چې د ليسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترگې ولگيدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د ميدان په يوه څنډه كې څو تنه په ستيج جوړلو بوخت وو، د رسميت زنگ وهل شوی و، ټولگي ته ننوتم، د تدريس لپاره معلم نه و راغلی او هلكانو يو شور جوړ كړی و. اخر د تفريح زنگ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولگي ته را ننوت او داسې يې وويل:

-نن د ښاري كميټې د لومړۍ ناحيې منشي صاحب ليسې ته تشريف راوړی، له هغو شاگردانو څخه چې تر اوسه يې د گوند د غړيتوب افتخار نه دی تر لاسه كړی، جداً خواهش كيږي چې د منشي د راتگ په وياړ دگوند غړيتوب تر لاسه كړي او هم په منظم ډول د ستيج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې كوي.

دټولې ليسې شاگردان په منظم ډول د ستيج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار يې كاوه، چې په دې كې يو ځوان چې لوكس پتلون يې اغوستی و، نيك ټايي يې ترلې وه ، د لاسونو په پړقا كې ستيج ته راغی او دا رنگې خبرې يې پيل كړې:

-انقلابي ځوانانو! د شكر ځای دی چې د ټولنې عام قوانين عيني دي. نن ډير خوشحاله يم چې ستاسې په منځ كې ځان وينم، د وياړ ځای دی چې د زحمتكشانو انقلاب د پرمختگ په لورې روان دی، دا انقلاب دی او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم یافته پوړ ته اړتیا لري. تاسې ځوانان یاست چې انقلاب د بریالیتوب تر وروستي بریده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولیږئ چې وايي " له موږ سره یو نا مریي ځواك مرسته کوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې ځیرې یې زما توجه جلب کړه، یو تت شان تصویر مې په ذهن کې وده کوله، په چورت کې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، یو دم مې هغه تت تصویر په ذهن کې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دی. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افادیت خبرې کولې او له ماسره یې د نږدې لیدو تلوسه ورو په ورو ډیریده.

غونډه پای ته ورسیده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه ولیدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه یې راځخه وپوښتل چې د ګوند د غړیتوب افتخار مې تر لاسه کړی او که نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وویل: دا خو ډیره د خواشینی خبره ده، چې تر اوسه لا په تیارو کې اوسې. ځان ویښ کړه او له تیارو راووځه. که په کلي کې دې له اشرارو سره ګذاره نه کیږي، نو د ښار په لومړۍ ناحیه کې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ویل خو یو ساتونکی په منډه منډه راغی او ویې ویل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري کار لري، مهرباني وکړئ جیپ ته تشریف راوړئ".

زرك په تلو تلو کې د خپلې شعبې ادرس راکړ او په کلکه یې را څخه وغوښتل چې یو ځل به خا مخا ورځم. بیا مې له زرك سره لیده کاته ونه شول. سره له دې چې څو وارې یې پیغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پیښور ته په کډه لاړم .

پوره دولس کاله وروسته چې نظام بدل شوی و، هر چا کولای شول چې په آزادانه ډول خپل هیواد ته لاړشي. زه هم په ډیر شوق خپل هیواد ته روان شوم. څو ورځې په کلیو، باندېو او ښارونو وګرځیدم. یوه ورځ د ښار په یوه برخه کې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس کیښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دی، خو په پخوانۍ دبدبه کې نه. رنګ یې الوتی و، په شونډو یې پترې ولاړ وو. په بدو ورځو ښکاریدو، تر روغبړ وروسته یې د خپلې شعبې ادرس راکړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه کې کار کوې؟

زرك راته وویل: هو، زه د شعبې د امر سکرتر یم او په عین حال کې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سیمټي فرش پرته دوه چوکۍ او یو میز درلودل. د میز له پاسه تلفون ایښی و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوکۍ د ناستې راته وویل. کیناستم، پر خبرو مو پیل وکړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره یادوله او هغه به د مسکو د عیش او عشرت کیسې کولې. په خبرو خبروکې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځیدل چې راځه مفت تلیفون دی، له ترور کره دې یو زنګ ووهه. زه لا د تلیفون د نمرې په یادلو کې وم چې ناڅاپه تلیفون د میز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته یو ځای متوجه شوو، تلیفون د میز کوز سر ته ورسیده، اخر له میز نه په هوا شو او په هوا کې یې هم حرکت دوام درلود، چې زرک وویل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ویل چې له مجاهدینو سره یو نامریي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تلیفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبرپیمانه لبریزه شوه، غږ یې پرې وکړ:

"هلکه څوك یاست چې د تلیفون مزی کش کاږئ" .

د چت له خوا یو دروند غږ راغی چې ویل یې " یه خلقي! مه ګړبیږه، زه یم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له یوه سره مې لاس اچولی و، مګر خدای خیر کړ. اصلي سګرټ به ولګوي او بیا به وایي چې دا خو نقلي دی. یو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، یو شی به لا راوتی نه وي چې بیا یې نقل جوړ کړی وي.

رښتیا زه د پېښور په یوه ګڼ بازار کې د سګرټ خرڅولو کراچي لرم چې پېښوریان یې ګاډی بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پیدا کېږي، مګر زه هم دومره مفت نه یم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحادیې مشر راته د زنځیر د ترلو او خلاصولو وظیفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځیر له برکته مې په منځ سړك د سګرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت ګڼه ګوڼه وي. خو د پشکال په ماسپښین کې په کې کراره کراري وي. چیرته یو کس نیم په کې ها خوا دې خوا کېږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خریدار په کې هېڅ درك نه لګي.

په همداسې یوه ماسپښیني کې د خپل کار په چوکۍ ناست وم چې په یوه ملنګ مې سترګې ولګېدې، برګه خولۍ یې په سر وه، د کمیس پر ځای یې بنین اغوستی و، په ترخ کې یې تبرزین نیولی و، رنګداره ټوټې یې په متو ترلې وې، کچکول یې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان ګرځېده او لاسونه به یې د هندوانو د نمستې په څېر غبرګول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نیمه اچوله او چا به بېنوا رخصتاوه.

ما ته یې تاند زلمیتوب رایاد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سینما مخه به مو ونیوله. کله چې به د سینما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقیدت په توګه لاسونه غبرګ کړل او د رام رام نارې به یې وهلې، نو د سینما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوربدل کېدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له ګناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوګرځېدم، نو ملنګ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خیرات ورکولو کې دومره میړنی نه یم، خو نه پوهېږم چې ولې مې له ځانه سره پریکړه وکړه چې که ملنګ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم ګوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنګ زما په کراچۍ نظر ولګېده، سپك قدمونه یې راواخیستل، د غوږ له غاړې نه یې سګرټ راواخیست، څو یې چې ګوګرد پیدا کاوه، نو زه له خپل ځایه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آګاه ووتل. ملنګ سم له واره لاسونه غبرګ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات یې تکرار کړل.

ملنګ سګرټ ولګاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه یې له یوې دردوونکې ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځایه طبعه خړه وه او څه له دې پېښې سره خړه شوه. د ملنګ څېره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورایه مې په یوه لوړ دنګ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګيدې چې په خولو کې لوند خيشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ يې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پيښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځايه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودريدم او په ډېره عاجزۍ مې ورته وويل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هيره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې څخه چې سړی ځواب راکړي، ايسته يې پوريې وهلم او بيا يې وويل:

"ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخيشته".

زما پريشاني نوره هم زياته شوه. تر تير مازيګر پورې مې چرت ډېر خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې يو شاعر ملګرى مې څنګ ته راغلو، په ترخ کې يې په شين پوښ کې نغاړلی کتاب نيولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تير کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټينګ کړ او ويې ويل:

"پريږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته يو ځل بيا ملنګ را په ياد شواو ملګري ته مې وويل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخيست او چې څنګه مې په ليمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې يوه مسته مانا خيزه خندا وکړه. ما په بيړه کتاب له پوښ څخه وايست چې غټ غټ يې پرې ليکلي وو "ګرنتهـ" مصنف "ګروهـ نانك" يو ځل بياملنګ را په ياد شو، څو شيبې مې د لاشعور په ويړه پرده د ګندهارا تهذيب فلم وځرخيده، په ايمان وويريدم او امنت بالله مې په ځان وويله .

2001/ 04/ 25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په ځنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنې نه وه شلولې او میندې به یې له موږ کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زموږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې شکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردې ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که رښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې موږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زموږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخني راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واوره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسنه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شپېبه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرڅې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېړه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرڅوونکو په وړاندې د ډاکتر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکتر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکتر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نیغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرچه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکتر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او ځومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکتر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکتر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، ځو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېږې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیړي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیړي وهلې یې، راځه بلا ګی دې واخلم، ځنډ مه کوه چې د زیړي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زيږي نه يم وهلی، خو مور ته مې ښځگه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ويلی چې ما د وينې په سودا کې تاوان کړی دی. زيارت ته ورسېدو، مور مې څو وارې لاس نيولی د زيارت نه وگرځولم، له منجاور نه يې راته بندونه واخيستل او ډېره شيبه يې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زيارت منجاور مې مور ته وويل:

"بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالگه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي".

ما چې د يوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تياره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته يې تکيه ووهله، سترگې يې پټې وې، خو اوږده اوږده سا يې اخيسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهيرتيا او زما فريب په مغزو کې يو توپان راوست او چې مور مې لږه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چيک اپ ټوله خبره مې ورته سپينه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه يې راته وويل:

"چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ويلې، چې دا تکليف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي".

له زيارت نه په واپسۍ مې د مور په وينا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نيغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چيک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وينې په بينک چيټ راکړ، خو په بينک کې زما د وينې گروپ ميلاو نه شو. په وينې خرڅوونکو کې مو هم وليدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وينې سره يې وينه برابره وي. د علاقې د چرمين نه مو د وينې د خيريه هسپتال په نوم چيټ واخيسته، هلته هم پيدا نه شوه. د هغوی په ذريعه مو په اخبارونو ريډيو او ټي وي کې د وينې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وينه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې يو ځل بيا په مغزو کې توپان راوست.

"ستا وينه ډېره قيمتي وينه ده. ستا وينه ډېره... ستا وينه"....

د وجود کمزورتيا او ورځ په ورځ د مصيبتونو لړۍ د ژوندانه د سټريا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنگ شوی و. د ملنگ بابا په زيارت کې مې خپله کوډله رايادة شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، يوه ښه شېبه مې د زيارت په بوټو نظر واچوه او د گلاب په هغه بوټي چې ما يې تر لاندې خرچه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په ياد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرچه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطايۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستيکي گوتۍ کې بنده ټره (پاکټي شراب) په گوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وينو وروستی گوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډېر سترې کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کي بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوې مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر گرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنگین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې ګڼې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چې زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود ګذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځیني چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډېرو به مې دا ټکی اوریده چې ” سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه راباندې دومره ډېر شوي دي چې دسر گرولو ته هم نه یم وزګار، بخښنه غواړم “ په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړې لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : ”ځه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې“ زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی وواېه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښی و او دیوې بلې اداری سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تې له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډېر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایې چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لګیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړې شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچې دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې ګڼې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سګرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کیښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چې مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پيل کې تر تلاوت وروسته يوه فرهنګي ملګري وويل : " زما قدرمنو ليکوالو او شاعرانو ! ما د يوې موسسې سره ژمنه کړې چې ديوې جريدې مسووليت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هيله کوم چې خپلې ليکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شيبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کيسه د نقد لپاره ولوستله، يارانو يې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستيج نه راکوزيدم نو هغه فرهنګي ملګری چې له مخه يې دليکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او ليکنه يې زما له لاسه کش کړه. ما خپله ليکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وويل : صاحبه ما له يو چا سره وعده کړې، چې دا ليکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله ليکنه درکوم. خو ملګري ليکنه کلکه نيولې وه او ټينګار يې کاوه چې نه همدا کيسه به راکوې. ما يې پر نه ورکولو ټينګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله يې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو يې وويل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوريدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګري ليکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ايسته.

1382/12/01

کابل، خيرخانه

عابد او نامريي څواک

که له پښتو شعر نه راتير شوو، لنډې کيسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کيسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. څکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوی دی او د شعر له اسمانه يې د لنډې کيسې ميدان ته رادانګلې دي. کوښښ يې کړی دی چې د پښتو ادب لمنه په " نامريي څواک" نوره هم پسې ښکلې کړي.

عابد په پښتو ادب او په تيره بيا د برې پښتونخوا په هاغه شاعرانو او ليکوالانو کې شمار دی چې د هجرت په چاپريال کې يې شعرونه او کيسې ليکلې دي. او په اسانه يې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر يم او نه ليکوال، خو دومره بايد ووايم چې لنډې کيسې په پوره ليوالتيا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځايه چې ما ته مالومه ده د لنډې کيسې سرليک بايد په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به يې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تيره بيا د کتاب نوم خو بايد چې ډېر جذاب او په زړه پورې وی. زما په نظر که کوم بل ښه نوم يې ورته غوره کړی وای بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځينې دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. که لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به گورو چې په ميلونونو وگړي د لنډې کيسې او ناول لوستونکي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلکې عام وگړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو کې ناول او ياهم لنډې کيسې لولي.

د عابد نامريي ځواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې کيسې يې په کې راټولې کړي دي چې د لنډې کيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په کيسو خپل نظر په لاندې ډول کاږم

د " ميا صاحب" کيسه کې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په گرځوني کې د مجاهدينو راوتل، په کمې ډکې کې د عسکرو برچه پک دريدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. کيسه په زړه پورې ده.

"په کړس کړس مو وخندل" کيسه کې عبدل ماما د جلال آباددی او په بدلمنو کوڅو گرځي. څومره به ښه وای که عابد صاحب دا کوڅې په سمه توگه راپيژاندلای وای. ځکه چې اوس به هغه کوڅې نه وي او يا به ما غونډې ډېرو مسافرو نه وي ليدلي.کاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورگري په خلاص مټ کړای وای.

له دې پرته " شکست" مبارکه شپه" د قربانۍ چمړې" قيمتي وينه" ياهو. کام" دا ټولې کيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليکل شوي دي. که عابد په دې کيسو کې هم په ښه توگه د پيښور انځورگري کړې وه، مثلاً د پيښور د ختېو کورونه، د چکړو نه ډکې کوڅې په شاډنډ کې د ميښو کتارونه لکه د روسانو د شوبلو کاروان، د ريکشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل کاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د کيسو خوند به يې يو په دوه شوی وای .

د " ښاپيرۍ اوديو" کيسه که لږه غځيدلی وای نو کيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو کيسو کې کرکټرونه پر ځای کارولي دي. هر کرکټر ته يې ژبه ورکړې ده. يوه يادونه بايد وکړم چې عابد ځينې کرکټرونه په اردو وزمه انگليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس کې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليکلي وو. ځکه چې هغوو لوستونکو ته به په کې ستونزې نه وي څوک چې په اردو وزمه انگليسي نه پوهيږي.

په اخيره کې عابد صاحب ته د دې ټولگې په چاپولو مبارکي ورکوم او هيله لرم چې په راتلونکي کې به تر دې لا ښې لنډې کيسې وليکي.

سليم حيات غربي لندن ٢٥/٢/٢٠٠٤

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيخ صاحب

سره له دې چې ډېره بريت يې پاك خرييل خودمحلې خلكوبه شيخ صاحب باله. ده دشيخ جنرل سټورپه نوم په محله كې ترهرڅاغېږ دوكان درلوده. ددوكان په سريې ځان ته داوسيدومناسب كورجوړكړى وچې دى اوده ښځه پكې استوګن وو. شيخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوكان ته يې دوه تنه شاګردان نيولي وو. هغه دمحلې له خلكوسره جوړتازه په ورين تندي كوله خودمحلې دخلكوپه دې ښه نه ايسيده چې شوم سړى و. تنخوادارو ته به يې ترتنخواپه پورهم سودا وركوله. كه پوره وړي به په ټاكلي نېټه پوره‌پرې نه كړ، نودشيخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره وړي نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به يې سودوتاړه. پوره وړى به مجبورو،كه په دې تنخواكې نه و، نوبلې ته خوبه يې خامخا پوروورپرې كړى و .

شيخ صاحب د پريم چند هندو زوى و. پلاربه يې په همدې دوكان كې تيل مالګه خرڅوله. په دوكان كې څوزاړه ټيمان او شكورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسين لوښـي به يې اخيستل او خرڅول. په پورتنۍ الماری كې يومنګی، يوه كوزه او يو چيلمچي د هغه د وخت يادګار وو. شيخ صاحب به دپنځه شپږ كلونوو، چې مور يې مړه شوه اوداوس چې د پيرصاحب د كور تر شا د شيخ صاحب كوارټرې دي، دا پخوا لوى ميدانى و، چې په همدې ميداني كې يې وسوځوله.

شيخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به يې په دوكان كې پوره لاس كوو. د ماشومتوبه يې څيرك اموخته كړى و. دهندوستان دتقسيم په وخت شيخ صاحب پوره زلمى شوى و. خط اوبريت يې راغلي وو. دملا نه به يې يوه چاړه ترله اولاس كې به يې كړى اچولې وه. دپاكستان دجوړيدو نه لږه موده وروسته يې پلارمړ شو او شيخ صاحب يوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ كركه سيواشوې وه. څوك هندوستان ته لاړل او څوك پاكستاني شول. شيخ صاحب هم ايمان راوړ. نوريې نوسيالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوكسانو كې چې دشيخ ورسره رقابت و يوهم پيرصاحب و. پيرصاحب هم په ټوله محله كې پيژندلى شوى سړى و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پيسې يې راټولې كړې وې دپراخه انګړخام كوريې درلود. په يوه كونج كې يې دوه كوټې وې چې په يوه كوټه كې به پيرصاحب استراحت كاوه او په بله كې به يې عقيدتمندو ته تاويزونه وركول. دانګړ په منځ كې يې دتوت يوه ونه ولاړه وه چې سيوري ته به يې پنځه شپږ تنه خاص خاص مريدان هروخت ناست وو. دشيخ صاحب سره يې په دې نه لګيده چې دده په باب به يې زهرجنې خبرې كولې. كه څوك به دلرې ځايه دپيرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به يې دشيخ صاحب نه پوښتنه وكړه شيخ صاحب به ورته وويل :

هغه جعلي پير! هغه فراډي! وروره كه پيسې دربانديې زياتې شوي وي، چيرته خوار غريب سره مرسته وكړه، خو د دې فراډي پير په دام كې ځان مه ګيروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب به همیشه د محلې سپین ږیرو ته د شیخ صاحب نه دا ګیله کوله چې عقیدتمندان یې له لارې ستنوي. او دا به یې هم ویلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاویزونه هم کړي دي او دا هر څه یې د ده د تاویزونو له برکته پیدا کړي دي.

په پیل کې د پیر صاحب او د شیخ صاحب په اختلاف څوك نه رسیدل، خو یوه ورځ چې شیخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وویل:

"ډېر ښه مارکیټ په کې جوړیدی شي، خو دا پیرګوټی یې په هیڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان لیږلي دي، خو دا پیرګوټی ورته غا ږه نه ږدي.

پیر صاحب چې په دې پوه شو، چې شیخ صاحب ترینه نه اوړي، نو د دوه تنو مریدانو په لاس یې د شیخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شیخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو یې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قیمتي څیزونه یې له خرڅلاوه ایستلي دي. په دې ورځ شیخ صاحب چاته څه ونه ویل. بله ورځ چې مږو خپل فعالیت لا تند کړی و، نو د شیخ صاحب فریاد ټولې محلې ته ورسیده. پیر صاحب راغی او شیخ صاحب ته یې وویل:

"شیخ صاحب، په دوکان کې دې یوه توره پیشو وساته، د مږو به بیا مخ هم و نه وینې. خو دا یوه خبره ښه په غور واوره چې په خیټه به یې مږه ساتې. پیشو چې په خیټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شیخ صاحب د پیر صاحب مشوره خوښه کړه. یوه توره پیشو یې راوړه او په دوکان کې یې خوشې کړه. تیر ماخوستن یې په یوه کاسه کې نیم غوښن هډوکي راوړه او پیشو ته یې مخې ته کیښودل. دوکان یې وتاړه او نیغ کور ته وخوت.

شیخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چایو له پیالې نه یې په مزه مزه یو یو غړپ کاوه چې ناڅاپه یې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نیغ پورته شو، د کوټې کړکۍ یې خلاصه کړه، سر یې ور وایست او د دوکان پورو دروازو ته یې وکتل. قلفونه یې له نظره تیر کړل، چې په دې کې بیا د د لوښو د جنګیدا غږونه پورته شول. شیخ صاحب په یوه منډه له کوره ووت او چیغې یې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. یه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شیبه کې د محلې ټول خلك د شیخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شیخ صاحب فریاد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګیدا آوازونه واوریدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شیخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورننږدې شول او وار په وار یې د وره په چول کې ولیدل. په دوکان کې یو مسین منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څیر له الماریو سره لګیږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شیخ صاحب چې دا حال ولید، سره لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود یې لکه د پاڼې رپیده، هغو دوو تنو په تعجب سره یو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پیدا شو ډیر په دې عقیده وو چې سړی سود خور دی، نه به یې دا دنیا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي روانې وې، چې پیر صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چیلم له سرۍ نه پوره نیم ګز لمبه ایستلې وي او له سترګو نه یې د اور سیندونه لاړې کوي، ویې ویل:

"شیخ صاحب ! بیا څه پیښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شیخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګیدا غږونه راغلل. شیخ صاحب وویل:

پیر صاحب! خدای پوهیږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پیر صاحب وویل: اخر څه خبره ده؟

شیخ صاحب وویل: نه پوهیږم، خو هغه مسین منګی په دوکان کې کونج په کونج لګیږي او له الماریو نه سامان غورځوي.

ـد خدای بنده، وخت ناوخت څه خیر خیرات وباسه، ټول عمر دې په شومتیا کې تیر کړو. څه خو د الله باچا د درویشانو خیال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتیجه ده، په دوکان دې د تورې بلا سیوری شوی دی.

ـپیر صاحب هر څه چې کیږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو څومره ژر چې کیږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

ـخلاص به شې، خلاص به شې، خو،

ـد (خو) ځای دې په کې نه پریږدم. پیر صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پیر صاحب په داسې حال کې چې وریځې یې نیمایي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو یې شیخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور یې درانه درانه قدمونه واخیستل. څنګه یې چې د دوکان ور نیم کښوکړ، منګی راغی او د پیرصاحب په سینه مزبوت ولګیده. پیرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پریوت او د منګي له خولې نه یوه توره پیشو په کراره راووته او په یوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شیخ صاحب وویل:

"ما به تاسې ته نه ویل چې دا جعلي پیر دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جیبونه په چل ول تشوي، دا پیر نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته یوه خوله شو او له دې محلې نه یې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر یم چې په دوه چنده قیمت یې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو لیدل چې په منګي کې پیشو ننوتې وه او ده لا څه څه ویل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب چې د شيخ صاحب خبرې په سرِه سينه واوريدې، نو د حق ياهو نارې يې له خولې وايستلې او ويې ويل :

"شيخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پيشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پيشو کې هم څه ننوتي وو.

د شيخ صاحب سر چې د پير صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې يې پر ځمکه وګنډلې او غوړونه يې بوڅ ونيول چې په دې کې پرې پير صاحب ورغږ کړ:

_شيخ صاحب! ګوره چې زما شيريني دې له ياده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پېښور لالې باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته یې چې د محلې په بازار ګوټې کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندویه ټولنې ځینې غړیو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټې کې یې له یوه سر نه تر بل سر پورې په دیوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټریننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګیږي او خپله اسلامي فریضه ادا کړي. دغه راز یې په پاڼو کې د مجاهدینو دیوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندویه ټولنې په ملتیا په محله کې کور په کور وګرځېدل او له مجاهدینو سره د مرستې غوښتنې یې وکړې. زموږ په محله کې چې زیاتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځینو ځوانانو تره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټریننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو به کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټریننګ په لست کې یې نومونه ثبت کړل. او وعده یې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټریننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسیده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضیت خبرې کولې . د خبرو په ترڅ کې یې وویل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه یې په عملي جهاد کې د برخې اخیستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدینو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسیده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډېره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې لیدل کیده. هر وخت به په کې د چایو پریماني وه. څوك به په چایو جوړلو بوخت وو او چا به میلمنو ته د چایو پیالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدینو د محلې په ټول بازار کې بینرې وځړولې. په بینرو لیکل شوي وو:

))قربانی کی کھالین کشمیري مجاهدوکو عطافرماین.

اپناعطیات اورقرباني کی کھالین اپنا علا قی مین جامع مسجد کی سامنی دفتر مین جمع کراین . شکریه((.

منجانب : تنظیم المجاهدین کشمیري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بینرې ولیدې په تندي کې یې ګونځې وغځېدې په قهراوغضب یې بینروته وکتل او له ځانه سره وګونیده دمجاهدینو په دفتر بې له سلامه تیرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسیده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نیمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسیدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صیب دقربانۍ په فلسفه اومسايلو خبري کولې. وخت داتوبجو نه په تيريدو و. دزياترو خلکو نظرونه په هغه ديوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګيدلی و اوپه سواليه انداز به يې دامام صيب په لورکتل. چې په دې وخت کې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب کړه ويې ويل:

په کتاب کې راغلي دي چې وړې وي راشي کيني په بلۍ ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نوای مومنانوورونو! ورکړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبياوو کرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساکينو ته. اوورکړئ چمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې کتابونه دفقې اوعلم ددين خپل .

امام صاحب لږه شيبه چوپ پاتې شو په مقتديانو يې ښکته پورته نظر واچاوه اوزياته يې کړه:

اوريدلي مې دي چې شته ځينې کسان چې نه و باسي چمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې کوي ترينه وړۍ په واسطه دپاکي ياچړې ! نوای مومنانو ورونو نه کيږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ چمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پيداشوي دي ځينې خلك چې په نوم دکشميري مجاهدينو ټولوي چمړې دقربانۍ اوګرځوي يې ذريعه دمعاش خپل. نوای مومنانو ورونو ! ورنه کړئ داسې خلکوته چمړې دقربانۍ چې نه کيږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالی کې .

امام صاحب به لا نورهم څه ويل، خو دساعت ستن اته نيمو ته رسيدلې وه. د مقتديانو دصبر پيمانه لبريزه شوې وه، د وروسته نه خلکو په صفونو جوړولو پيل وکړ. امام صيب مجبوراًً دلوی اختر دلما نځه نيت تازه کړ. لمونځ اداشو ، خطبه وويل شوه، په مسجد کې داختر دمبارکيو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګوڼې نه راواېست ، په کوڅه کې دمجاهدينو بيرنې همغسې ځړيدلې خو دفتر ته يې غټ کولپ لګيدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي میلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شړق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څېړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلې دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډېرې توندۍ له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوک ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع يې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر کوره په سپور او پلي مزل له سره پوه شوی نه و. چې په کور ستړی ستومانه ننوت، نو له ورايه يې مشر زوی ورته سلام وکړ او په خوشحالۍ يې ورته يو سرخلاصی ليك ورکړ. ليك په اردو ژبه و. ژباړه

کمال صاحب! سلامونه، څرنګه چې د کلنۍ ازموينې نتيجه اعلان شوې ده، له نيکه مرغه کامران د ټول ښوونځي د شاګردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولګي نه فارغ شوی دی، چې تاسې ته مبارکي وايو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځی د نرسرۍ نه تر پنځم ټولګي پورې دی او هر کال موږ له پنځم ټولګي څخه د ممتاز شاګرد د برياليتوب په وياړ يو شاندار پروګرام جوړوو، چې دا نيکمرغي ستاسې د زوی (کامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروګرام کې د خصوصي ميلمه په توګه سبا سهار انشاالله په اتو بجو ګډون کوئ، مننه.

د ليك په لوستلو د کمال صاحب وښکې و غځېدل، زوی يې په غېږ کې ونيوه، په دواړو رخسارونو يې ښکل کړ او د لسو روپو نوټ يې ورته په ګوتو کې کېښود.

کمال صاحب چې څو شيبې له مخه تك تور ګرځېدلی و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره يې ټوکې ټکالې پيل کړې او د ماښام ډوډۍ يې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په کټ کې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع يې يو ځل بيا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هيوادوالو په حال يې افسوس وکړ چې په پرديو ټولنو کې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل کوي. د ذهن په پرده يې د فلم د صحنو په څېر ډېر ياران يو، يو تر نظره تيرېدل چې دی يې له کلونو، کلونو راهيسې د ليدو په طمعه و، هغوی ټول ورته پردي ښکاره شول، په خپل ژوند يې فخر وکړ او له ځانه سره يې وويل:

شکر دی خدايه! که په خپل هيواد نه يو، نو د هيواد د ځمکې په سر خو آسمان وينو، دا ګوره په آسمان کې د ستورو نغری، دا پريونې او داد ستورو کټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې ليدل، کټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شکر دی چې کله ناکله راباندې د وطن ليونی او مست باد هم ولګي، په ايمان چې زړه مې پرې ښه شي.

کمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره کوله، چې خوب په خپله غېږ کې ونيوه.

سهار چې له خوبه پاڅيده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترينه هيره شوې وه. د کامران پروګرام ورياد شو. زر زر يې ولمبل، په ولاړه ولاړه يې يوه پياله چای وڅښلې، د کامران د ښوونځي په لور وخوځيده او چې څنګه د ښوونځي په کوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپيکرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

ګلاليو ماشومانو! څرنګه چې د کامران د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو، موږ سره په دې پروګرام کې د کامران پلار (کمال صاحب) خصوصي ميلمه دی، خو تر اوسه يې تشريف نه دی راوړی، کله يې چې تشريف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدير صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په پړقا کې ستيج ته تشريف راوړي او د رياست په چوکۍ کيني.

د پروګرام پيل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرټيم پاتې شوی دی او نن يې مورِ او تاسې د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو. ستاسې د لاسونو په پړقا کې تشريف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسيدلی و، د لاسونوپړقا چې لږه غلي شوه، نو د کامران په خواږه ترنم قومي ترانه پيل شوه چې ويل يې:

پاك سر زمين شاد باد

کشورحسين...

2002/ 02/ 28

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړېدې- نړېدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

"اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی" .

بل وویل:

"لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د ځمکې تناوونه"

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوځو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار گیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بنادئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پیدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایرو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګوندې سپی دا پیشنګوری خوري، ځمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګوندې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لړه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې څارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زمونږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړي وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منني په ترخ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زره منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نوموړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستی او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډيلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله منته کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلې دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ منته چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې ورينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گټه

په کار خو دا وو چې له څو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګیده چې تر اوسه مې د دین له حکمونو څخه یو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له یوې مخې غلط ویلو. له سه روزې نه پس مې د تبلیغ سره مینه پیدا شوه. له تبلیغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

یوه ورځ چې د مخه را ته د مازیګر له لمانځه نه پس د اعلان ویل شوي وو، په ډېر جرئت مې وویل:

-دوستانو او مشرانو، یو ضروري اعلان واورئ. زموږاو ستاسې کامیابي په دین کې ده. دین به په موږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به یو ورور د ایمان او یقین خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کینئ ، الله تعالی به ډېر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډېره طمعه پیدا شوه. د دعا نه پس د خدای ولیان راټول شول او یو ورور پورته شو او په ایمان او یقین یې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او یو کس به لیکلې. یو کس پورته شو، خپل نوم یې واخیسته او په روانه هفته کې یې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د یوې میاشتې اراده یې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: ولیکه، کرامت څلور میاشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبلیغي یارانو راته له نیك عمل سره د توفیق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځینو خو راته په ملا د شاباسې ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خویندې یو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غیاب کې د بچو خواریدل مخې ته کول، ورونو به مې کورنې مسوولیتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راڅخه بیخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسیده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو میاشتو په اراده ووتم. تشکیل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب لیرې پرتې سیمې او لویو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تلیفون اخیسته چې بلا پیسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نیغ نیغ کیدل.

هغه وخت هم راورسیده چې څلور میاشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډېره خوشحاله وه. څو ورځې خو یې د یوه میلمه په څیر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مینه ښودله، هر چا به په امیر صاحب بللم او که رښتیا درته ووایم په ما به د امیر صاحب غږ ډېر ښه لګیده. یوه شي ته چې ځوریدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډېر بېسره شوی و او ورپې لور خو مې له سره نه پېژندم. نو څنګه به یې پېژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډېره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډېر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوڅې ته ارتوي. ته لا څنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وي، سي، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، څوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او رښتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهرې نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وايي.

/ 199912/03

پېښورر لالې باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپيرۍ او ديو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه يې تخيل غزونې وکړې، له زړه نه يې نرۍ څړيکه پورته شوه او ښنګه چې يې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پوليسو نه يې يوه غږ وکړ:

_دې خوا راشه! دا کنځلې دې ښنګه وکړې؟

_کنځلې خو مې نه دي کړي تاڼيدار صاحب.

_چې کنځلې دې نه کولې، نو بيا دې د سوداګانو په څير له ځانه سره څه اوتې بوتې ويلې؟

_اوتې بوتې خو مې نه دي ويلي تاڼيدار صاحب.

_اخر څه بکواس دې کولو، شابه ووايه که نه چمړه درنه وباسم.

_هسې ما ويل ښاپيرۍ يو څه راوړي وو، خو د ديو بوړنوونکی غږ يې چې واوريده، نو په يوه ترپ کې يې پښې وايستې.

_غلی شه، د خان بچيه. په وېښه خوبونه ګورې او هغه هم د ديوانو او ښاپيرو، چرسي خو به نه يې؟

_نه قربان.

_دا قربان دې د چرسيانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې يې بند کړئ .

2001/ 04/ 12پيښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بیگا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که یوه سترګه خوب یې کړی وي. نن یې له سهاره مازیګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د میاشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړی به یې ساعت ته کتل، کله به یې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا څیده او بې مقصده به یې داسې ګړندي ګامونه واخیستل، لکه له کوم چا نه چې غل جیب وهلی وي .

شهسوار له یوې میاشتې راهیسې په انټرنیټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پیل کې یې له انټرنیټ سره دومره مینه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کیده. ماته کوډه انګریزي یې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله یې تر ګودره رسولی شوه.

تیره ورځ چې شهسوار په انټرنیټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه یې ولیدل چې په اصطلاح په لین کې وو. یو یو یې له نظره تیر کړ، د نرګس په نوم یې زړه اوبه وڅښلې، موس یې د نرګس په نوم کلیك کړ، لږه شیبه وروسته د نرګس ویندو پرانیستل شو او له واره یې ورته ولیکل:

ـسلام نرګس.

ـوالیکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ـبخښنه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار یم، ځو کلنه یې؟

ـکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ویشت او درویشت کلونو تر منځه یم، ته څوکلن یې؟

ـزه به د 2002 م کال د اپریل په لومړۍ نیټه پنځه ویشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ـرښتیا درته ووایم.

ـکه پول را سره ونه کړې، نو رښتیا به راته ووایې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پیدا یې.

ـښه، نو چې رښتیا را باندې وایې، نو ما واده کړی دی.

ـمیرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_هو، ډېره ښکلې ده.

_سواد لري؟

_هو، د پیښوریانو په اصطلاح میټرك پاس ده.

_له تا سره مینه لري؟

_هو، له حده زیاته.

_او ته له هغې سره مینه لرې؟

_متاسفانه د ښکلې صورت او نیك سیرت سره- سره کابو دا څلورمه میاشت ده، چې هیڅ مې په زړه کې دهغې مینه ځای نه نیسي.

_دا ولې؟

_نه پوهیږم، خو دومره ویلی شم چې د زړه بیله دنیا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټینګ کې اخته یم، ستا مینه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

_تا زه لیدلې یم؟

_نه، د سر په سترګو خو مې نه یې لیدلې، خو د زړه په سترګو دې وینم او ښکلا ته دې حیرت وړی یم.

_ته خو لیونی نه یې؟

_نه ګرانې، خو مینه ضرور لیونۍ وي.

رښتیا تا خو دا ونه ویل چې تعلیم دې څومره دی!؟

_زه هم په اصطلاح میټرك پاس یم.

_چیرته اوسیږې؟

_همدلته، په پیښور کې.

_ته واده شوې یې؟

_هو، دا څویمه میاشت ده چې واده کړې یم.

_خاوند دې څنګه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــخاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

ـــله خاوند سره دې مینه لرې؟

ـــبې اندازې مینه ورسره لرم.

ـــاو هغه له تا سره مینه لري؟

ـــنه خیر، له ډیرو کوښښونو سره- سره ونه توانیدم چې په زړه کې یې ځای پیدا کړم.

ـــخاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پرېښتې سره مینه نه کوي.

ـــشهسوار خانه، زما وخت په پوره کیدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

ـــپرېښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته ولیکم، دادی زه خپل عکس درلیږم او له تا نه هیله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راولیږې.

ـــسمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

ـــد خدای په امان، پرېښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د یاهو په میسنجر کې له ځانه سره ونیوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلي وخت انټرنیټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ یې خپل امیل چیك کړ، ویې لیدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ یې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کلیک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله یې سترګې ولګېدې

My Dear Frend This Picture for u. تر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلایي ویښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د یوې حیاناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځیږي. د شهسوار له خولې ناخوداګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتیا هم پرېښته ده،. دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده لیدلې. چې عکس یې رالیږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړیږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل میسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاین و ه. پیغام یې ورته ولیږه، د عکس د رسیدو یې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره یې د چټینګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه میسنجر خلاص کړ ویې لیدل چې نرګس په لاین کې ده. موس یې پرې کلیك کړ او له واره یې ورته ولیکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــپريښتې سلام.

ـــواليکم سلام شهسواره.

ـــد عکس را ليږلو دې يوه دنيا مننه، واقعاً ډيره ښکلې يې او که مبالغه يې و نه ګڼې نو زه خو يې د ښکلا تکميل بولم.

ـــشهسواره، زه خو د ښکلا په تکميل عقيده نه لرم.

ـــد ښکلا په تکميل به دې عقيده پيدا شي، خو که يو ځل دې پر چا زړه وبايله.

ـــکه درته ووايم چې ما هم زړه بايللی، نو ته به باور وکړې؟

ـــڅنګه به باور نه کوم، ته خو پريښته يې او پريښتې خو دروغ نه وايي. خو دا راته ووايه چې هغه نيکمرغه انسان څوک دی چې پريښتې پرې زړه بايللی دی؟

ـــهغه نيکمرغه انسان ته يې.

ـــدا څه وايې، داسې به نه وي!!

ـــهمداسې ده.

ـــنه، نه داسې مه وايه. ژر شه ووايه چې ما ټوکې کړي دي، که نه زه به له ډيرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ـــنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ـــښه دا راته ووايه چې څنګه کيدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووينو!؟

ـــڅنګه چې ستا خوښه وي، خو له يوې خبرې نه ويريږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا ميرمن خبره شي، نو بيا درته څه جنجال پيښ نه شي.

ـــته د دې خبرې هيڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبريږي نه او که خبره هم شي، زه يې دومره په کيسه کې نه يم.

ـــښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به ووينو.

ـــزه خو وايم چې همدا نن په همدې شيبه مو سره ليدلی وی.

ـــنه ګرانه، اوس خو نه کيږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووينو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_سمه ده، سبا ته د مازيگر په څلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان دورورسوم . او رښتيا ځنګه به سره پيژنو؟

_اسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

_نه ګرانې، تورې جامې مې هيڅ نه خوښيږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زيات بدې شي.

_ښه نو ته ووايه چې څنګه جامې واغوندم؟

_هر څنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څير دې يوه زيږه لوپټه له غاړې تاوه کړي وي او بې لستوڼو کميس دې په تن وي، نو پيژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

_بلکل سمه ده، تر سبا مازيګره پورې د خدای په امان، ستا پرينښته.

_د خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره څلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځيده. باغ ته چې ورسيده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقيقې تيرې وې. سم له واره يې د باغ جنوبي لور ته حرکت پيل کړ. له ليرې يې وليدل چې يوه سر لوڅې انجلۍ چې زيږه لوپټه يې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر څنګ ولاړه ده او يو سور ګلاب يې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره يې پرې غږ وکړ چې پرينښتې!

جينۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله ميرمن دومره بې حجابه وليده، نو له پښو نه يې ځمکه وتښتيده.

عرفان کلتوري مرکز، پيښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمان دی ایمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پېښور کې اوسیده، ګوښی د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګړندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پرېښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپړسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library